

BOEK BESPREKING

Prof. Dr. Eugen Wannenmacher, *Fragen und Aufgaben der Kariesprophylaxe*. Sammlung Meusser, Heft 29, Berlin. 160 Pag. 141 Afb.

Dit nuttige boekje wil, blijkens het Vorwort, niet anders geven dan een overzicht van de vele vragen, die bij het opsporen der Caries-aetiologie zich voordoen, en een werkprogram. Zorgvuldig heeft de schrijver zich daaraan gehouden.

Wie zich oriënteren wil over den huidige stand van het vraagstuk, vindt hier een objectieven, rustigen gids.

Miller's groote verdienste wordt op sympathieke wijze in het licht gesteld tegenover vaak onvolledige weergave van diens inzichten en beteekenis.

Al te hoog geloofde publicaties uit jongeren tijd worden gewogen, en lichter bevonden dan hun entrée aanvankelijk deed vermoeden.

Over de statistiek, als waardemeter van veel goedbedoeld maar vrijwel waardeloos massa-onderzoek, wordt op bezadigden toon tot matiging van enthousiasme gemaand.

Uitvoerig is de schrijver alleen in zijn inderdaad aantrekkelijk-geschreven uiteenzetting van de verschillende factoren, die tot het ontstaan van caries aanleiding kunnen geven. Eenstemmigheid bestaat er op dit speculatief terrein nog allerminst. Leerzaam en beschamend. Vooral voor onze „stomatologen”. Van den practicus valt immers de oplossing dier vele *Fragen und Aufgaben* allerminst te vergen. Zijn dagelijksche arbeid roept om nauwgezette toepassing van wat vooral Miller en Black hem geleerd hebben. Daarover bestaat geen meeningsverschil! In die richting zoeke men dan ook vooralsnog het uitgangspunt van alle prophylaxe.

Zoover komt de schrijver intusschen nog niet. Hij zingt nog het oude liedje: *Aufklärungsarbeit!* Pers, Rundfunk, Tentoonstelling, Voordrachten etc. etc.!

Maar, — als alle tandartsen alvast eens rücksichtslos toepasten datgene, waarover zij het allen wél eens zijn . . . ?

Stelle de schrijver bij een volgenden druk zich ook deze Frage eens als Aufgabe!

W. L. VAN ANDEL.

Prof. Dr. med. dent. A. Elbrecht: *Systematik der abnehmbaren partiellen Prothese*. Verlag Hermann Meusser, Leipzig 1937. 187 blz., 253 afb., als bijlage 6 gedeeltelijk in kleuren uitgevoerde vergrootte afbeeldingen. Verkoopprijs 23 R.M.

Schrijver stelt zich in dit van tallooze zeer duidelijke afbeeldingen voorziene werk tot doel:

- 1° Meer licht te brengen in het stellen van de indicatie en in de herkenning van de krachten en hun inwerking op de resteerende elementen en de zadel-zône der proc.-alveolaris,
- 2° Bij het maken van het ontwerp der partieele prothese met bovenvermelde factoren rekening te houden.

Ruim 2/3 gedeelte van het boek wordt in beslag genomen door bespreking van factoren, waarmede wij rekening hebben te houden, alvorens wij tot het eigenlijke ontwerp van de prothese kunnen overgaan. Zeer terecht geeft Elbrecht een zoo ruime plaats aan de eerste zes hoofdstukken, die achtereenvolgens tot titel dragen: taak en doel, kauwkrachten en weefselreactie, de afdrukmethoden en haar toepassingen, afneembare steunapparaten, werkwijze van de verschillende elementen, waaruit de constructie bestaat, statische gezichtspunten.

Een zwak punt in het hoofdstuk der afneembare steunapparaten vormt de wijze, waarop een d.g.-apparaat op het model wordt afgeteekend. De grootste omvang der te steunen elementen wordt geheel op het oog vastgesteld. Moge dit bij twee steunelementen nog mogelijk zijn, wanneer men dit bij 16 stuks moet afteekenen, zooals dit in fig. 33 het geval is, en dan tevens rekening heeft te houden met de inschuifrichting van het apparaat, zal men verstandiger doen een „klem-afteeken-apparaat” (clasp-surveyor) hierbij te hulp te nemen.

Wanneer ik mij dan nog een opmerking mag veroorloven zou dit zijn over Hfdst. VII, waarin de éenzijdige verlengingsprothese wordt behandeld en de prothese, die volgens de topografische in-deeling aan de ééne zijde bestaat uit een schakel- en aan de

andere zijde uit een verlengingsprothese. Terwijl de zadel-zône, die ter weerszijden door klem- of steunelementen wordt begrensd, door middel van klemmen met deze elementen *niet*-veerend wordt verbonden, wordt de andere zijde van dezelfde prothese *wel* veerend verbonden met het klem-element. De bewegingen, die aan de veerend verbonden zijde worden opgewekt, worden overgebracht naar het niet-veerend verbonden gedeelte en zodoende ontstaan de gevaarlijke torsiekrachten in het transversale vlak. Alle afbeeldingen genummerd 231 tot 237 vertoonen deze constructie-wijze, althans voor zoover zij een veer als tusschenschakel hebben.

Al blijkt dan uit het bovenstaande, dat men het niet in alle opzichten met den schrijver eens kan zijn, toch moet dit boek als een der beste verschenen werken over het ontwerpen van een part. prothese worden gekwalificeerd, ook al omdat men hier kennelijk te doen heeft met iemand, die een groote ervaring als practicus op dit terrein bezit.

Degene, die zich de moeite wil getroosten dit werk te bestudeeren, zal na lezing een ruimer inzicht hebben verkregen in het maken van een ontwerp voor een part. prothese, hopelijk zelfs in staat zijn zelf zijn model af te teekenen en het niet langer lukraak naar een laboratorium zenden met als eenige aanduiding: frame prothese kleur g!

J. A. M. DE DECKER.
